

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกลสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๑๕ ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและมีอำนาจทำการไต่สวนหรือมีคำสั่งใด ๆ ซึ่งผู้พิพากษานายเดี่ยวยังมีอำนาจตั้งที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ (๑) ถึง (๔)

ในกรณีที่พิจารณาคดีอาญาตามมาตรา ๒๒ (๔) ถ้าศาลแขวงเห็นว่าควรลงโทษจำคุกจำเลยเกินหกเดือน หรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กำหนดแล้ว ก็ให้มีอำนาจพิพากษาได้ แต่จะต้องให้ผู้พิพากษาอีกอย่างน้อยนายหนึ่งตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษานั้นเองด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๒๒ ในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษานายเดี่ยวยังมีอำนาจเกี่ยวแก่คดีซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลนั้นดังต่อไปนี้

- (๑) ทำการไต่สวนและวินิจฉัยขาดคำร้องหรือคำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีแพ่ง
- (๒) ทำการไต่สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งในคดีอาญา

(๓) พิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพากษาหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

(๔) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามกฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้จะลงโทษจำคุกเกินหกเดือน หรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้ว ไม่ได้

(๕) พิจารณาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาท หรือจำนวนเงินที่ฟ้องเกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามกฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินสามปี แต่ไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับเกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในคดีที่ผู้พิพากษานายเดี่ยวนั้นแต่เพียงอำนาจพิจารณา ไม่มีอำนาจพิพากษาตาม (๔) หรือ (๕) เมื่อจะพิพากษาคดี จะต้องให้ผู้พิพากษาอีกอย่างน้อยนายหนึ่งตรวจจำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาบนองค์คณะด้วย”

มาตรา ๕ คดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันศาลแขวงมีผู้พิพากษาหลายนาย แต่บทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมบัญญัติให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ซึ่งศาลแขวงเห็นว่าโทษของจำเลยควรจำคุกเกินหกเดือนหรือปรับเกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราดังกล่าว ศาลแขวงต้องทำความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดพิพากษา ทำให้คดีล่าช้า สมควรให้ผู้พิพากษาศาลแขวงสองนายมีอำนาจพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงนั้นได้เลย นอกจากนั้นจำนวนทุนทรัพย์คดีแพ่งและค่าปรับคดีอาญาที่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นนายเดียว และศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ ยังไม่เหมาะสมกับภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพการณ์ของประเทศในปัจจุบัน สมควรเพิ่มจำนวนทุนทรัพย์คดีแพ่งและค่าปรับคดีอาญาให้สูงขึ้น และสมควรตัดอำนาจทำการไต่สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาออก เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้